

Sveikiname Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga

Mieli buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, Laisvės kovų dalyviai, „Tremtinio“ skaitytojai,
kaip gamta pavasariu pakeičia žiemą, taip ir Lietuva, Vasario 16-ąją atšventusi Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, Kovo 11-ąją mini Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo pergalę. Mes esame karta, savo nuoširdžiu darbu ir kruvina kova dalyvavusi atkuriant Nepriklausomybę. Mūsų karta yra laiminga, nes gyvena nepriklausomoje Lietuvoje.

Kviečiame visus buvusius politinius kalinus, tremtinius ir Laisvės kovų dalyvius pasidžiaugti šios prasmingos ir visiems brangios šventės proga. Niekam neleiskime priteindytis mūsų Nepriklausomybės idealų, išlikime tvirti ir darbštūs.

**LPKTS pirmininkas Povilas Jakučionis,
LPKTS valdyba,
„Tremtinio“ redakcija**

* * *

Mieli bendraminčiai,

Nepriklausomybės atkūrimo metines švenčiame ypatingu laikotarpiu – pakeliui į Velykas, į pavasarį, į dvasinį atgimimą. Tai puiki paralelė mąstant apie savo tautos, valstybės atgimimą, nuolatinį atsinaujinimą, modernėjimą. Didžiosios dalies Lietuvos žmonių tvirtas politinis stuburas nuo pat nepriklausomybės atkūrimo pradžios mus vedė į tikslą – demokratinę, laisvą valstybę, atgal į Europą. Ta pamatinė tautos dalis žinojo, kad reikia daug ir sunkiai dirbtis, keistis keičiant savo ir aplinkinių posovietinį suvokimą į tikrą, lietuvišką. Tai buvo labai svarbu valstybei, siekiančiai tapti konkurencinga, nebijančia globaliai konkuruoti. Einame į tikslą gal lėčiau negu norėtume, negu brėždavome savo svajonėse, bet jis artėja. Artėja nesustabdomai, nors iššukių, taip pat ir geopolitinį, bandymą pasinaudoti mūsų silpnybėmis buvo, yra ir bus. Būkime tvirti – Lietuvos modernėjimas yra nesulaikomas procesas, kaip pavasaris, kaip Velykos mūsų sielose ir gyvenime.

Šviesios Kovo 11-osios šventės ir šviesios ateities kuriancioje valstybėje.

**Andrius Kubilius,
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų
partijos pirmininkas**

* * *

Mielieji,

Kovo 11-ąją paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo Aktas – šiandien mums visiems yra kaip asmenybės dalis, kaip Laisvės ir santarvės šaltinis, kaip galimybė. Kiekvienas atsakingai nuveiktas darbas, naujas sumanymas ir ryžtas stiprina Tėvynę, jos laisvę ir gerovę. Šiandien tai puiki proga pamästyti apie savo pilietiškumą, morale, tikrą tautos vertėbes, tolesnį demokratinės visuomenės ir teisingos bei klastinčios valstybės kūrimą.

Sveikindama šios gražios šventės proga linkiu, kad šios dienos dvasia brandintų mūsų siekius matyti savo šalį saugią ir demokratišką, o idėjos ir darbai kasdien tarnautų Kovo 11-osios idealams.

Nuoširdžiai –

**Vincē Vaidevutė Margevičienė,
LR Seimo narė, TS-LKD PKT frakcijos pirmininkė**

* * *

Nuoširdžiai sveikinu Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga!

Branginkime savo valstybę – laisvą Lietuvą, būkime piliečiai, puoselėkime tautos vertėbes ir neišklyskime iš nesiabaigiančio laisvės kelio. Laisvė – ypatinga vertėbė, nepakanke ją iškovoti, ją būtina saugoti, ji turi būti nuolat patvirtinama, įrodoma savo gyvenimu ir kasdieniu atsakomybės už ją supratimu.

**Vida Marija Čigriejienė,
LR Seimo narė**

Dvi datos – abi reikšmingos mūsų Tėvynei: atkurtą valstybę ir atkurtą nepriklausomybę. Be pirmosios nebūtų antrosios, tačiau kas ryšis mūsų istorijos kelių kryžkelėje pastatytini nuorodą, kuri iš jų buvo mažiau reikšminga tautos likimui. „Pėdsakas – kelio motina“, – sako kazachų patarlė, tad privalome būti dėkingi visiems, palikusiems pėdsaką Laisvės kely.

Nevalia pamiršti nei kelio, nei éjusiuju juo. „Neužtvenisi upės bégimo, norint sau eiti į pamāžu,“ – rašė tautos dainius Maironis, o juk ne lėtai tékmei – vergiją griaunanciam ledonešiu pakilo tauta. Pasaulis nematė tokio! Per tris žemes, per tris tautas plienine grandine nutišo Baltijos kelias tokiu ryžtu, kad net sutrėšusio pavergėjų kelmo šliužai nedrįso nei šypstti, nei gelti.

1990-ieji, kovo 11-oji. Pavasaris žadino gamtą, žmones – žodžiai: „Nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė“. Tie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Akto žodžiai buvo naujo kelio, sunaus kelio pradžia, tapę Kovo 11-ąja, Lietuvos vardo gržimo į Europos žemėlapį pradžia. Ne visiems tie žodžiai patiko, – net šiandien besididžiuojantiems sa-

vo drąsa ir suraičiusiems parašą Akto lape. Kurie buvo nuoširdūs, kurie – ne, matosi iš jų darbų. Tegu įvertins juos istorija ir mūsų ainių, išmoksiantys atskirti grūdus nuo pelę.

Dar ne vienai istorikų däsentacijai užteks peno, kokia politinė, ekonominė, tarptautinė padėties padėjo Lietuvai atkurti nepriklausomybę. Tik jau ne caras, ne galiūnas dovaningojo, o Dievui padedant iškovojo Tėvynė mylintys žmonės. Norinčiųjų pasigirti nuopelnais, kaip ir priskirti juos nevertiems – pakanka. Kas tik ir ko tik nešlovina! Net vėžiusios iš Sibirą, net Komunistų partijos pirmuosius sekretorius. Tokiems pamincklus stato, o kovotojai už Laisvę Lukiškių aikštėje paminklo nesulaukia. Matome, kad prie kelių į Lietuvos ateitį dar kalamos kladinančios nuorodos, istorija rašoma tokia, kokios pageidauja iš „draugų“ tapę „ponai“.

Buvę partizanai, Laisvės kovų dalyviai, politiniai kaliniai ir tremtiniai lieka „nepageidaujamu elementu“ dėl principingumo ir ištikimybės Tėvynei. Sovietmečiu tokius sodino į kalėjimus ir trémę,

Atminkime

dabar nutraukia duonos kąsnį ar vaistus. Pasirodo, dar gyva „tautų tévo“ išmintis: „Néra žmogaus – nérā problemos“...

Pusė amžiaus už geležinės uždangos išmokė veidmai-nystės ir nuolankumo. Dvidešimt treji laisvės metai dar neišmokė klausyti sąžinės balso, pagarbos savo artimui, pa-prasciausiai būti Žmogumi. Tai jaučiame aplinkoje, kas-dieniniame gyvenime, ypač ugdomas jaunają kartą. Dar pa-sigendame pedagogų, mon-kančių vaikams išaiškinti, kuo skiriasi Vasario 16-oji ar Kovo 11-oji nuo Valentino dienos. Džiugu, kad tokį kasdien mažiau, auga tautos ateitis.

Dažnai kartojame žino-mas tiesas. Prisimename, kas gera, bet nevalia pamiršti ir kas bloga. Dėl ateities. Juk visko matėme. Ir didvyriško pasiaukojimo savo Tėvynei, ir išdavyci... nejtikėtinos, niekšingos, skaudžios. Kas gali paneigti, kad praeitis nie-kada nesikartos?

Visus geros valios žmones sveikinu Kovo 11-osios proga. Tikėkime vieni kitais ir visi lengviau atsidusime.

Algirdas BLAŽYS

Dr. Povilas JAKUČIONIS

Lietuvos valstybinės pensijos už tarnystę Sovietų Sajungai

Vasario 22 dieną Konsti-tucinis Teismas paskelbė nu-tarimą, kuriame konstatuoja-ma, kad tarnyba kitai valsty-bei negali būti laikoma tarnyba Lietuvos valstybei. Jame kalbama apie jaunuolius, prievarta paimtus į sovietų armiją po 1990 metų kovo 11 dienos.

Konstitucinis Teismas (toliau KT) ištyrė Lietuvos vy-riaušiojo administraciniuo teismo prašymą ir konstata-vu, kad: pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo straipsnis, kuriame nustatyta, kad jiems į tarnybos laiką pen-sijai skirti išskaitomas faktinis prievartinės karo tarnybos SSRS ginkluotose pajėgose, pasienio, vidaus reikalų ir kitose tarnybose, išskyrus tar-nybą naikintojų būriuose ir batalionuose, laikotarpis, bu-

vęs tik iki 1990 metų kovo 11 dienos, prieštarauja Konsti-tucijos 29 ir 52 straipsniams bei konstituciniam teisinės valstybės principui. Be to, KT dar kartą pabrėžė, kad Lietuvos Respublikos teritorija tarptautinės teisės požiūriu buvo okupuota kitos valstybės ir niekada nebuvo teisėta Sovietų Sajungos dalis. SSRS konstitucijos galiojimo įvedi-mas, jos nustatytu pareigų ir SSRS piliečių primetimas Lietuvos Respublikos pilie-čiams buvo niekinis, neteis-etas aktas. KT teigimu, Lietuvos Respublikos piliečių turėjusi asmenų nesaistė SSRS piliečių prievolės, išskai-tant ir karinę prievozę. Dar daugiau, pagal tarptautinės teisės normas okupuotos te-ritorijos gyventojų vertimas tarnauti okupuojančios (prie-

šo) valstybės kariuomenėje yra laikomas karo nusikaltimu. KT nutarime pabrėžia-ma, kad pareigūnų valstybi-nės pensijos skyrimas ir gavi-mas turi būti siejamas būtent su tarnyba Lietuvos valsty-bei! (Nutarimo santrauka publikuota 2013 metų vasario 27 dieną „Lietuvos aide“, G. Veižionienės straipsnyje.)

Tačiau KT, žengęs du žingsnius į priekį, tuoju pat vieną žengę atgal, nustatyda-mas, kad įstatymu leidėjas, atsižvelgdamas į reikšmingas aplinkybes, gali nustatyti tokį pareigūnų ir karių valstybi-nės pensijų skyrimą, pagal ku-rij tam tikrai būtino šiai pen-sijai skirti asmens tarnybos Lietuvos valstybei laiko daliai būtų prilygintas tarnybos ki-tai valstybei laikas.

(keliamas į 2 psl.)

Lietuvos valstybinės pensijos už tarnystę Sovietų Sąjungai

(atkelta iš 1 psl.)

Bet tik tokiomis aplinkybėmis, kai atlikti tarnybos Lietuvos valstybei objektyviai buvo neįmanoma.

Atkreiptinas dėmesys į nutarimo nuostatą, teigiančią, kad pareigūnų ir karių valstybinės pensijos negali būti skiriamos asmenims, kurie atlikdami tarnybą okupavusiai valstybei dalyvavo slopinant pasipriešinimą okupacijai ar vykdant nusikalstamą veiklą prieš Lietuvos gyventojus. Čia matyt apie stribus ir kagiebistus, žudžiusius partizanus ir trėmusius civilius gyventojus.

Iš esmės KT nepasakė nieko naujo, tik priminė ankstesnių nutarimų ir tarptautinės teisės nuostatas bei atkreipė dabartinio įstatymu leidėjo dėmesį į didelę jo atsakomybę prieš objektyvią tautos istoriją ir Lietuvos Respublikos piliečius.

Idomu, kaip dabartinės sudėties KT traktuotų valstybinių nukentėjusių asmenų pensijų mokėjimą stribams ir kagiebistams, prisdengusiems Antrojo pasaulinio karo veteranų statusu, kuris jiems galimai neteisėtai buvo suteiktas, nes jie nedalyvavo karo veiksmuose, o tik terorizavo žmones fronto užnugaryje okupuotose teritorijoje. Tokių asmenų 1998 metais Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras buvo nustatės apie du tūkstančius. Tuometinė A.Kubiliaus Vyriausybė valstybinių pensijų mokėjimą jiems buvo sustabdžiusi. Bet vėliau, po skundų teismams, KT nusprendė, kad valstybinių pensijos stribams ir kagiebistams turi būti mokamos esą dėl jų „teisėtų lūkesčių“. Abejotina, ar nusikaltę žmogiškumui asmenys gali reikalaudinti tų „teisėtų lūkesčių“ išpildymo ir reikštį pretenzijas.

Į valstybės, prieš kurios nepriklausomybę jie nusikals tamais būdais kovojo, nukentėjusių asmenų valstybinių pensijų?

Ar tai nėra visiškas absurdas ir teisinis nonsensas?

Reikėtų, kad Seimo nariai šiuo skandalingu klausimu kreiptuosi į KT dabar. Negali juk teisinėje valstybėje ilgai tėtis dvigubų standartų, paminančių istorinę tiesą ir moralęs principus, praktika.

Iš KT nutarimo darytina išvada, kad valstybines pensijas negalima skirti visiems pretendentams iš eilės. Tik nuodugniai patikrinus asmens elgesį ir jo darbo pobūdį okupanto jėgos ar represinėse struktūrose, tokiose, kaip kariuomenė, prokuratūra ir teismai, o ypač KGB struktūrose, kaip, pavyzdžiui, pasienio kariuomenėje. Sovietinės armijos kadriniais karininkais dažniausiai būdavo tampama savanoriškai, o teisėjai sovietmečiu nagrinėjo ir politines bylas.

Šia proga būtina priminti, kad jau nepriklausomoje Lietuvoje okupacinio režimo buvo labai išskaudinti buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, kai visi jie turėjo pereiti žeminančias reabilitacijos procedūras pas buvusius sovietinius prokurorus ir teisėjus. Tada nebuvo atsižvelgta į jokius reabilituojamų „teisėtus lūkesčius“. Kai kurie iš jų dėl tos žeminančios procedūros atsisakė galimybės gauti nukentėjusio asmens statusą. Atrodė, kad buvusiais sovietiniais pareigūnais pasitikimalabiai, nei Laisvės kovų dalyviai.

Baigiantis 2006 metams mano siūlymu Seimas pataisė Valstybinių pensijų įstatymą, nustatydamas, kad i stažą valstybinei pareigūnų pensijai gauti negali būti įtrauktas tarnybos SSRS jėgos ir represi-

nėse struktūrose laikas. Tada triukšmą sukėlė policijos komisarai – grasinta „tūkstančiais“ pasitraukti iš policijos tarnybos. Esą visa policijos sistema sugrius, netekusi pačių kvalifikuočiaus ir labiausiai patyrusių darbuotojų, jei tokia įstatymo pataisa nebūtų atšaukta. Tuometinė valdžia nusileido ir įstatymo pataisa buvo atšaukta. Nors štai Gruzija yra pateikusi puiķų pavyzdį – prezidentas Saakašvilis paleido visą korupciją ir iš nauju, nepatyrusių, bet dorū žmonių suformavo naują policiją. Dabar ji yra mažiausiai korupciją visame regione ir vagis gaudo gerai, ne blogiau už mūsų „patyrusių profesionalus“, kurie vienas po kitovis pakliūva į STT pareigūnų rankas. Žinoma, tai visai nereiškia, kad visi „buvę ir patyrę“ yra niekam tikę.

Prancūzijos prezidento teigimu, buvo praleista patogi proga pakeisti sovietinių pareigūnų įpročių neatsiskančius senus kadrus jaunais, nepriklausomoje Lietuvoje teisės mokslus baigusiais tarnautojais.

Nesibaigianti praleistų progų virtinė vis tėsiasi: laiku nepakeisti buvę sovietiniai politikai valdžioje ir kvalifikacijas jau praradę sovietiniai profesoriai aukštosiose mokyklose bei direktoriai mokyklose, nepakeisti sovietinio mentaliteto karininkai kariuomenėje... O mes vis vienais kito klausiamė, kodėl atsiliekame nuo Estijos, kodėl tarpukario Lietuvoje per tą patį laikotarpį buvo daugiau gero padaryta visuomenei, nei mūsų laikais? Atsakymas paprastas – nepasirūpinome, kad daugiausia lemiančios vadovaujamas pareigos būtų skirtos tinkamiams, Lietuvai lojaliems žmonėms.

Dėmesio!

Balandžio 6 d. (šeštadienį) Kauno įgulos karininkų raimovės salėje (A.Mickevičiaus g. 19, Kaune) įvyks LPKTS XX suvažiavimas.

Darbotvarkė:

- 10–11 val. delegatų registracija,
- 11 val. suvažiavimo pradžia,
- 11.20 val. moksleivių sveikinimai,
- 11.40 val. pirminkaujančiųjų, sekretoriato rinkimai, darbotvarkės, reglamento, balsų skaičiavimo komisijos tvirtinimas,
- 12.55 val. svečių pasiskymai,
- 12.30 val. LPKTS pirminko pranešimas,
- 12.45 val. LPKTS valdybos veiklos ir metinė finansinė ataskaita.
- 12.55 val. Revizijos komisijos ataskaita,
- 13 val. Etikos ir procedūrų komisijos ataskaita,
- 13.30 val. LPKTS suvažiavimo nutarimų tvirtinimas,
- 13.40 val. LPKTS įstatų papildymai ir pakeitimai,
- 14.15 val. pareiškimai, rezoliucijos, informacinių pranešimų ir skelbimai,
- 14.30 val. suvažiavimo uždarymas,
- 14.45 val. pabendravimas prie arbatos LPKTS salėje (Laisvės al. 39).

Užsiprenumeruokite

„Tremtinij“!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu prenumerata.post.lt galite užsiprenumeruoti sa-vaitraštį „Tremtinys“. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Prenumeratos indek-sas 0117, kaina:

1 mėn. – 8,16 Lt,
3 mėn. – 24,48 Lt,
6 mėn. – 48,96 Lt.

Dėkojame skaitytojams.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinijų sąjungoje (Laisvės al.39, Kaune) vyksta LPKTS išleistų knygų išpardavimas

Knygų sąrašas (po 2012 m. lapkričio 17 d. ir 2013 m. vasario 23 d. perkainojimų):

Knygos pavadinimas	kaina (Lt) iki perkainojimo	kaina (Lt) po perkainojimo
Telesforas Valius „Albumas“	40,00	20,00
Algirdas Statkevičius „Bendražmogiškumo manifestas“	1,00	0,50
Andrius Dručkus „Laukit, sugrišime laisve nešini“	5,00	2,50
Armija Krajobrės Lietuvoje II d.	8,50	4,00
Bolševizmo byla	9,00	4,50
Česys Cemnolonskis „Ažuolų sakmė“	1,00	0,50
Dainavos apygardos partizanų atminties paminklai (V.Kaziulionis)	20,00	10,00
Daumantas „Laiškai mylimosioms“	7,00	3,50
Gediminas Almonaitis „Grąžinkite man gyvenimą“	1,50	0,75
Girių skausmas	7,00	3,50
Justinas Lelešius-Grafas, Lioginės Balukevičius-Džukas „Dienoraščiai“	7,00	3,50
Kazys Jakubauskas „Tarsi ne mano gyvenimas“	2,00	1,00
Kovoje dėl Lietuvos laisvės	8,00	4,00
Laiko atodangos	7,00	3,50
Laisvės kovos 1944-1953 m.	15,00	7,50
Lietuvos gyventojų trėmimai	15,00	7,50
Lietuvos karas	15,00	7,50
Romualdas Jurelionis „Devintas ratas“	5,00	2,50
Rūsties epizodai	5,00	2,50
Suvalkijos partizanų takais II d.	20,00	15,00
Tada, kai žuvome dėl tėvynės	10,00	5,00
Taurosta teka į Nerį	8,00	4,00
Vilius Bražėnas „Priminimai bendražygiam“	10,00	5,00
Vilniaus tribunolo nuosprendis	4,00	2,00
Vytautas Landsbergis „Atgavę viltį“	6,00	3,00
Vytautas Slapšinskas „Laisvės vytis“	6,00	3,00
Žuvome dėl tėvynės	6,00	3,00
Laisvės kovų archyvas Nr.13	5,00	2,50
Laisvės kovų archyvas Nr.14	5,50	2,75
Laisvės kovų archyvas Nr.15	6,00	3,00
Laisvės kovų archyvas Nr.16	8,00	4,00
Laisvės kovų archyvas Nr.17	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.19	10,00	5,00
Laisvės kovų archyvas Nr.21	7,50	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.22	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.23	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.24	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.25	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.26	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.27	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.28	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.29	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.30	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.31	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.32	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.33	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.34	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.35	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.36	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.37	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.38	10,00	5,00
Laisvės kovų archyvas Nr.39	7,00	3,50
Laisvės kovų archyvas Nr.40	10,00	5,00
Laisvės kovų archyvas Nr.41	10,00	5,00
Laisvės kovų archyvas Nr.44	12,00	6,00

Edvardas Strončikas,
LPKTS valdybos pirmininkas

Ivykiai, komentarai

Laikas dirba ne mūsų naudai

Atrodytų, politinėje Lietuvos padangėje santykinių ramu, nebent visuomenę palaistra „juodosios buhalterijos“ byla, pasigirdė gandelai apie Darbo partijos lyderio V. Uspaskicho sveikatos sušlubavimo priežastį, galimas teigiamas ir neigiamas euro įsivedimo pasekmės.

Vienintelis argumentas – „reikia paskaičiuoti“

Algirdo Butkevičiaus Vyriausybė greitai galės parodyti, ką nuveikė per pirmąsias šimtą darbo dienų. Deja, tikėtis ko nors pagirtino – beviltiška. Ko gero, opozicijos lyderis Andrius Kubilius labai tiksliai apibūdino dabartinės Vyriausybės veiklą: „Per tris mėnesius dar nematėme né vieno rimtesnio naujos valdžios projekto, kuris atspinėtų tai, kad partijos prie valdžios vairo sėdo su parengtais projektais, strategijomis ar bent idėjomis.“ Panašiai mano ir politikos apžvalgininkai. Štai Rytas Staselis vienos televizijos laidoje teigė, jog akivaizdu, kad šita valdančioji dauguma atejo visiškai nepasiruošusi dirbtį. Labiausiai tai išryškėja prioritetinėje energetinio saugumo srityje. Iš tikrujų susidaro įspūdis, kad savo veiklą A. Butkevičiaus Vyriausybė ketina pradėti „nuo nulio“, tarsi iki jos nebūtų nei parengtū ir su užsienio partneriais (kuriuos, beje, reikėjo susirasti) suderintu projektu, nei tarptautiniu lygiu palaimintu strategiją. Gal nesuprantančiam ekonominė procesų eiliniam kaimo žmogeliui ir daro įspūdį nuolatiniai A. Butkevičiaus pareiškimai „reikia paskaičiuoti“, tačiau bent kiek išmanančiam šiandienos politinio ir ekonominio gyvenimo realijas piliečiui matosi, kad tai tik bandymas pasiteisinti, užmaskuoti nepasirengimą ar, dar blogiau, nekompetenciją. Nepamirškim ir aklavietės, i kurių socialdemokratai dingai žygiavo per rinkimus, besivadovaudami A. Kubilius Vyriausybės darbų neigimo principu – ką bedarytų dešinieji, tai yra labai blogai, labai „ne dėl žmogaus“. Tad kaip dabar imti ir pripažinti, kad tie darbai buvo reikalangi valstybei, strategija perspektyvi ir politiniu, ir ekonominiu požiūriu. Todėl belieka apsimesti „skaičiuotojais“, nors viskas jau paskaičiuota, aptarta, suplanuota.

Deja, toks mindžikavimas vietoje gali brangiai kainuoti – delsimas atlkti būtiniausius energetinės nepriklausomybės įtvirtinimo darbus yra tai, ko siekia Rusija, visomis išgalėmis besistengianti išlaikyti ekonominėje nelaisvėje „artimajų užsienių“ (pamenate, būtent taip Rusija vadino Baltijos valstybes, nors pagal sieñu principą ir Kinija jai būtų ne ką tolimesnis užsienis).

Eurui – taip, eurui – ne

Socialdemokratai garsiai pareiškė, kad yra pasiryžę nepalikti Lietuvos vienintele Baltijos valstybe, neįsivedusia euro. Ryžtas sveikintinas, tačiau šio sumanymo sékmė labai slidi: vieną kartą socialdemokratai euro įsivedimo galimybę jau sužlugdė, nors tuo metinė bendra ekonominė situacija Europos bendrijoje buvo kur kas palankesnė nei šiandien, o pažvelgus į dabartinės valdančiosios daugumos Vyriausybės „veiklumą“ ir jos vadovo Algirdo Butkevičiaus pastovumą, galima visko tikėtis – ir blogesnės ekonominės situacijos, kuri pagadintų visas būtinas sąlygas eurui įvesti, ir kenkėjiskų politinių žaidimų, kurie, kaip visuomet nutinka valdant kariesiems, kažkodėl išeina į naudą tik kaimynei Rytuose, taiyra Rusijai. Prisiminus nesenai Rolando Pakso (besimatojančio naujo politinio darinio vado regalijas) pareikštą nuomonę, kad euro įvedimo pagrindinė sąlyga turi būti referendumas, galima neabejoti jo sumanymu – eurui reikia pasipriešinti. Kaip – pamatysim. Galbūt tai bus istorija, analogiška atominės elektrinės statybai, galbūt dar kažkoks naujas pokštas apie tūkstantines pensijas ir algas litais. Aišku viena – užsakymas sutrukdyti įvesti Lietuvai eurą jau yra. Kam tai naudinga, turbūt irgi aišku. Todėl labai įdomu, kaip štai, anot vieno pokštininko, „Uspasko“ partijos sumanymą suvirškins socialdemokratai, kuriems labai norėtusi pries išsprususius rinkėjų sluoksnius pasirodyti labai provakarietiškai ir įsisegti didžiausią medalį už nuopelnus integruijantį i bendrą Europos Sąjungos piniginę sistemą. Be to, jiems netiesiogiai tektų pripažinti, kad prieš tai dirbusi Andriaus Kubilius Vyriausybė padėjo tvirtus pamatus eurui įvesti. Tad nenuostabu, kad vieną dieną išgirsime dabartinį premjerą A. Butkevičių, labai susirūpinusiu veidu porinanti: „Reikia paskai-

čiuoti, ar čia apsimoka, ar galima“. Ir tai, beje, nebūtų pirmas kartas, kai A. Butkevičius keistų nuomonę... Juokas juokais, bet Seime ima prigyti neformalus Vyriausybės vadovo darbo principų pavadinimas – „vėtrungė“. Anot opozicijos lyderio A. Kubiliaus, premjero nuomonė priklauso nuo vėjo krypties, kuri, deja, vis dažniau suka iš Rytų.

Lietuvos interesai Rusijai nerūpi

Štai tokia yra Lietuvos situacija kovoje už energetinį savarankiškumą. Pasiklausius A. Butkevičiaus pažadui, kad jo Vyriausybė pateiks energetikos strategiją gegužę, kyla klausimas – o koks likimas laukia A. Kubiliaus Vyriausybės priimtos strategijos? Beje, toks klausimas kyla ir latviams, ir estams, nebežinantiems, ko tikėtis iš naujosios Lietuvos Vyriausybės. Kol kas ji išaldė pradėtus projektus. Tačiau negalima teigti, kad nieko nevyksta – vis išlenda į viešumą slapti susitikimai su Rusijos įmonių atstovais, dėl kurių A. Butkevičius teisinasi, švelniai tariant, vaikiškai. Štai nuvažiavojis į uždarytą Ignalinos atominė elektrinė, o ten netikėtai sutiko „Rosatom“ atstovus, matyt, atvykusius be jokio kvietimo. Žinoma, premjeras – principingas ir į kalbas nesileido. Labai keista, kaip „Rosatom“ atstovai, tai yra pašaliniai, pateko į tokį sau-gomą objektą? Atsitiktinai? Na, jei kam atrodo, kad rusai gali pasiūlyti Lietuvai naudingesnias sąlygas, yra arba naivolis, arba įtakos agentas – trečio atvejo nėra. Lietuva jau pakankamai „pasidžiaugė“ monopolininko „Gazprom“ diktuojamomis dujų kainomis, „Rosatom“ pavaldži bendrovė „Nukem“ niekaip negali įrengti saugų saugyklu panaudotam kurui uždarytoje Ignalinos atominėje elektrinėje (labai taikliai šiai „artimojo“ užsienio įmonė pavadino „Bernardinai.lt“ – „bendrovė „Nukem“, kuri yra tiesiogiai susijusi su Rosatom, panašu, veikia daugiau kaip ES pinigų siurblys, nei pagalbininkas uždarant Ignalinos atominę elektrinę“), pačiame Lietuvos pasienyje statomas dvi atominės elektrinės (jas stato „Rosatom“), nuolat trukdoma integruotis į euro-pinę energetikos sistemą, Klaipėdoje statomo suskystintų dujų terminalo statyba stringa irgi dėl konkursu-

rezultatais nepatenkintos bendrovės (kas galėtų garantuoti, jog ji neatstovauja „Rosatom“ interesams?), užprotestavusios dujotiekio vamzdžio tiesimo konkursą, veiksmų. Beje, šį konkursą buvo laimėjęs dviejų Lietuvos bendrovių – „Kauno dujotiekio statyba“ ir „Šiaulių dujotiekio statyba“ – konsorciumas, tad kažkas Lietuvoje vėl liks be darbo ir pinigų. Tad akivaizdu, kad Rusijai mažiausiai rūpi Lietuvos interesai, negana to, didžioji kaimynė energetikos sektorius bei apskritai verslą naudoja kaip politinį įrankį, siekdama apsaugoti savo įmones nuo civilizuotame pasaulyje taikomų konkurencijos taisykių. O Lietuva kaip tik ir siekia šių taisylių suteikiamų priviliumų.

Premjeras A. Butkevičius savo pirmąją siunčia „kitur“

Kai praėjusių savaitę opozicijos lyderis A. Kubilius pasakė pasigendas dabartinės Vyriausybės aiškios strateginės krypties, atsakydamas į tai premjeras A. Butkevičius pasiūlė jam dėl fobijų kreiptis „kitur“ – suprask, ten, kur reikia kreiptis žmonėms, persėkiojamiems baimės. Nori nenori, tenka nustebti – lyg ir nederėtų tokias aukštas pareigas užimančiam žmogui kvailinti savo kolegos. Kita vertus, ko čia stebėtis – kokios politinės pažiūros, toks ir po-

žiūris: dar nepamiršome laikų, kai manantieji kitaip buvo gydomi per prievertą...

A. Butkevičius pareiškė: „A. Kubilius galėtų pagalvoti apie tam tikras fobijas. Kol kas nejaučiame jokių vėjų. Per tokį trumpą darbo laikotarpį padarėme energetikos sektoriuje tam tikrus pokyčius, kuriuos pastebėjo ir visuomenė. Praėjusios kadenčios Vyriausybės nesugebėjo igyvendinti né vieno projekto, priimti rimtų sprendimų, o tik padidinti kainą dujoms ir elektrai. Todėl aš manau, kad kaip tik A. Kubilius yra Rusijos galimas atstovas dėl to, kad jo valdymo laikotarpiu Lietuva sunaudojo daugiausiai dujų ir už jas daugiausiai sumokėjo Rusijai“.

Kaip galima pakomentuoti tokius premjero žodžius? Ogi kartą jau minėto tremtinio žodžiais: iš ko pažins įtakėbistą? – jis pirmas puola kaltinti kitą, kad šis įtakėbistas. Tad klausti, kokius „tam tikrus pokyčius, kuriuos pastebėjo ir visuomenė“, padare A. Butkevičius Vyriausybė, néra prasmės, tik verta sutikti, kad visuomenė jau pastebėjo – tai ore pakibę atominės elektrinės statybų, skalūnų dujų žvalgybos klausimai, stringantys suskystintų dujų terminalo statybos darbai, neaiškių tikslų siekiantys slapti susitikimai su Rusijos energetikos įmonių atstovais. O kai šalia Lietuvos iškils dvi rusų atominės elektrinės, dėl kurių patikimumo nerimauja Europos Sąjungos vadovai, ir Lietuva bus priversta brangių pirktyų gaminamą elektratą, kaltas vėl bus Kubilius?

Gintaras MARKEVIČIUS

Prezidentė apdovanojo Laisvės gynėją – LPKTS nari

Vasario 16-osios išvakarėse Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Sausio 13-osios atminimo medaliu apdovanojo LPKTS Anykščių filialo tarybos nari, buvusį tremtinį, Laisvės gynėją Juozą KAKLAUSKĄ.

1991 metų sausio 13-ąją J. G. Kaklauskas kartu su kitaais Laisvės gynėjais nuo besiveržiančių sovietinių karių gynė Aukščiausiosios Tarybos prieigas. Dar ir po šių kruvinų įvykių Laisvės gynėjai, tarp jų ir J. G. Kaklauskas, iki 1991 metų rugpjūčio saugojo visuomenės rimtį ir trapią mūsų šalies Laisvę ir Neprieklausomybę.

Liudvika DANIELIENĖ

Nuo Kazachstano iki Lietuvos: patirtų represijų pėdsakais

Šiomėnesio pradžioje Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą (LGGRTC) bei KGB archyvus lankė Kazachstano Respublikos politinių represijų ir totalitarizmo aukų muziejiniu-memorialiniu kompleksu ALŽIR direktoriaus pavaduotoja Šalpan Smaylova. Šią mokslininkę į Lietuvą atvedė specialus tyrimas: pas mus ji atvyko ieškoti informacijos apie ALŽIR kalėjusias lietuves politines kalines ir papildomų duomenų apie jau žinomas ALŽIR kalines.

LGGRTC viešujų ryšių specialistės V. Juozevičiūtės pateiktais preliminariais duomenimis, tiesiai iš Lietuvos į lagerius Kazachstane buvo išvežta apie 3 tūkstančiai lietuvių, suimtu iki 1949 metų. Kiek lietuvių per tą patį laikotarpį į Kazachstano lagerius pateko iš kitų SSRS lagerių ar tremties vietų, tiksliai nežinoma. Nemažai lietuvių į Kazachstano lagerius buvo išvežta ir vėlesniais metais, bet LGGRTC Vardynų skyrius dar nebaigė sistemiinti tokų duomenų. Negalutiniai duomenimis, 1940–1960 metais į Kazachstaną galėjo būti išvežta apie 20 tūkstančių politinių kalinių iš Lietuvos. Lietuvoje yra žinomi duomenys apie 7,5 tūkstančius ten kalėjusių lietuvių. Beje, Kazachstano gyventojų surašymo duomenimis, net šiaisiai ten gyvena apie 7 tūkstančiai lietuvių.

Š. Smaylova noriai sutiko pasidalinti su „Tremtinio“ skaitojoais savo archyviniais atradimais bei įspūdžiais, patirtais lankant Genocido aukų muziejų, taip pat papasakoti apie dabartinę valstybinę atminties politiką Kazachstane.

– Kazachstano Respublika sovietmečiu buvo paversa didžiule kalėjimų ir lagerių vieta, kur buvo kalinama ir žiauriomis sąlygomis neišgyveno daugybės tautybių stalinistinių represijų aukos. Kuo ALŽIR lageris skyrėsi nuo kitų veikusių?

– Netoli dabartinės Kazachstano sostinės Astanos (35 kilometrai), Akmolinsko apskrityje 1937 metais buvo atidarytas ypatingas lageris, skirtas vien tik politinėms kalinėms moterims. Pavadinimas ALŽIR atsirado iš rusiško trumpinio – „Akmolinskij lager žon izmenikov rodin“. Cia buvo kalinamos taipvadintinos „Tėvynės išdavikų žmonos“. Jame kalėjo apie 60

tautybių moterys: rusės, žydės, vokietės, ukrainietės, kazachės. Turime duomenų ir apie 14 lietuvių. Paprastai moteris nuteisdavo nuo 5 iki 8 metų ir jos dažnai keliaudavo iš vieno lagerio į kitą. Viros ALŽIR veiklos metu čia kalėjo daugiau nei 20 tūkstančių moterų. Kalbant apie pirmaisias politines kalines, reikia pabrėžti, kad tai buvo šviesuomenės atstovės, pavyzdžiu, rašytojų, ministrų žmonos. Čia kalėjo ir žinomas balerino mama R. Pliseckaja, aktorė L. Ruslanova, kitos.

ALŽIR lageryje kalėjusių moterų, kurios ne tik stasi sau barakus, bet ir dirbo žemę, sėjo, augino galvijus, avis, darbo dėka lageris virtė dideliu ūkiu. Ūkis klestėjo ir buvo modernus, nes ten kalėjo agronomės, žinomas biologės, chemikės, mokslininkės. Lageryje taip pat buvo atidarytas siuvimo fabrikas, kuriamo kalinamosios ne tik sau siūdavo rūbus, bet ir uniformas kareiviams Antrojo pasaulinio karo metu. Nežiūrint į tai, kad čia kalėjo daugiausia inteligenčių, režimas, kaip ir atviros, vėjų košiamos stėpės klimatas, buvo sunkus ir moterims beveik nepakeliamas. Žiemą jas kankino šalčiai iki 40 laipsnių, o vasarą – alinantys karščiai. Moterys, nepratusios prie tokio sąlygų, ten dažnai mirdavo. Ypač didelis mirtingumas buvo pirmosių trejetą metų. Deja, nėra žinoma, kiek moterų tiksliai mirė šiame lageryje – jų nelaidojo žmogiškai, bet užkasdavo bendruose kapuose. Tvarka lageryje buvo labai griežta: jos privalėjo dirbtį nuo 7 valandos ryto iki pat nakties. Kiekvienai buvo pa-skirta tam tikra darbinė užduotis. Jei savo normos neivykdavo, gaudavo mažesnį maisto davinį, būdavo baudžiamos draudimu susirašinėti su artimaisiais. Pirmosių metus joms iš viso nebuvovo leidžiama susirašinėti.

– Kodėl Jus pačią domina tokios skaudžios ir tragiškos temos?

– Pati labai išgyvenu, kad iš viso tokie dalykai galėjo kažkada vykti. Man svarbu tyrinėti tų nekaltų moterų, motinų likimus ir pasakoti apie tai jaunimui, kad šie žinotų ir kad šitai daugiau niekada nepasikartotų. Mažai kas žino, kad taip buvo tyčiamasi iš moterų. Besilankantys užsieniečiai pas mus dažnai patiria šoką. Jiems tai yra nesuvokiama. Pavyzdžiu, jei

ALŽIR būdavo įkalinama moteris su kūdikiu, metus jai leisdavo kartą per dieną savo vaiką pamaitinti krūtimi, bet laikydavo juos atskirtus spygliuota viela. Po metų kūdikiai būdavo visai atskiri ir atduodami į našlaičių namus. Tokiems vaikams pakeisdavo pavardes, todėl motinoms vėliau juos surasti praktiskai nebepavykdavo. Karagandos apskrityje buvo tokie speciai-lūs vaikų namai, kur siūsdavo politinių kalinių vaikus. Juose daug vaikų išmirė pusbadžiu. Jau užaugę jie pasakodavo, kad režimas tuose namuose buvo labai žiaurus. Viena išgyvenusi mergaitė prisiminė, kad ji taip pat buvo susirgusi ir visi pamanė, kad ji pasimirė. Ją, kaip ir kitus žiemą pasimirusius vaikus, nugabeno į specialią patalpą ir įkišo su kitais kūneliais į statinę. Didelėse statinėse vaikų kūnelius laikydavo iki pavasario, nenorėdami žiemą vargti juos laidojant. Tik dėl atsitiktinumo ji išliko: auklėtoja „teta Valia“, užėjusi į minimą patalpą, pamatė, kaip sujudėjo mergaitės pirštelių, ir ji buvo pargabenta atgal pas gyvuosius...

Po Stalino mirties lageris buvo panaikintas, bet daugelis moterų liko ten gyventi kaip tremtinės, nesvis tiek ne turėjo teisės grįžti į savo Tėvynę. 1960-aisiais vienoje lagerio vietoje buvo pradėtas statyti paukščių fabrikas. Kasant žemę buvo rasta daugybė žmonių palaikų liekanų. Tada buvo atsisakyta toje vietoje vykdyti statybas. Fabriką pastatė kitur, o dabar ši vieta laikoma lagerio kapinėmis. Jau Nepriklausomybės laikais Kazachstano Respublikos Prezidentas Nursultanas Nazarbajevas atidare toje vietoje muziejų – memorialinį kompleksą.

– Atvykote į Vilnių ieškoti duomenų apie lietuves, ALŽIR kalines. Ką pavyko surasti?

– Atvykau į Vilnių atliki tyrimą apie moteris lietuves, ieškau jūsų archyvuose medžiagos apie ALŽIR kalines lietuves, patikslintių duomenis ir įsitikinti, ar tikrai tos moterys ten kalėjo. Pavyko rasti duomenų tik apie 2 iš 14 moterų sąrašo, kurių viena mirė lageryje. Radau tų moterų baudžiamąsias bylas, išsiaiškinau, kad abi buvo kalinamos dalyvavimui ginkluotoje rezistencijoje, abi buvo partizanės.

(keliamas į 6 psl.)

Sveikiname

Garbingo 85-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname šiaulietę, Laisvės kovų dalyvę Jadvygą PETKEVIČIENĘ.

Lai metų našta Jums nebūna sunki, lai niekada negesta vilties kibirkštis. Sveikatos, geros nuotaikos linki – bendražygiai

Gimimo dienos proga nuoširdžiai sveikiname buvusią tremtinę Birutę KASILIONYTĘ-BALIUOKONIENĘ, gyvenančią Alytuje.

Linkime geros sveikatos, saulėtų dienų, vis mažėjančių rūpesčių Tavo kelyje ir Dievo palaimos.

1946-ųjų Sverdlovsko sr. Novaja Lialios tremtiniai

Gyvenu vedamas meilės Lietuvai

Mano Lietuva prasidėjo nuo pirmojo gimtadienio – 1933 metų kovo 8 dienos, nuo šviesaus kunigaikščio Kleopo Oginskio Rietavo pieninės, kurioje dirbo mano tėvas, nuo mūsų šeimos, kurioje buvome septyniese: tėvas Antanas Maselskis, mama Ona, broliai Adulis ir Vladas, dvi mociutės ir aš, Vytautas, jauniausias iš visų.

Besibaigiant Antrajam pasauliniam karui, 1946 metais, būdamas paauglys, išstraukiau į aktyvią partizaninę

maldos. Šv. Mišias aukodavo ir pamokslius sakydavo kunigai: Svarinskas, Kiškis, Rauda, Bunkus, Jurgaitis.

1964 metais, išbuvęs ne laisvėje 15 metų, buvau per teistas ir išleistas, tačiau be teisės grįžti į Lietuvą. Apsigvenau pas tėvus netoli Karaliaučiaus – tėvai taip pat ne turėjo teisės registruotis Lietuvoje. Atvykė aplankytį giminės ir pažiustum Lietuvą, Kaltinėnuose susipažinau su nuostabia mergina, bažnytinio choro dainininkė Onu-

Jubiliejinio paminklo pašventinimo akimirka

Lietuvos laisvės kovą. 1948 metais apsigvenome Kalkiškių kaime, netoli Švėkšnos. Čia sovietų čekistai pirmą kartą mane areštavo. Nors iš jų areštinės laimingai pabėgau, vienos ryšininkės išduotas, greitai vėl buvau arestotas. 1951 metais mane nuteisė 25 metus kalėti ir 5 metus be teisės grįžti į Lietuvą.

Buvau kalinamas Kazachstano lageriuose, išvežtas į „Velnio salą“ Džiazkazgane. Po Stalino mirties perkėlė į Mordovijos „kamaryną“. Darbas čia buvo bent minimaliai apmokamas. Mordovijos lageriuose turėjau galimybę organizuoti pagalbą ligoniams vaistais, maisto produktais. Nepaprastai daug padėjo kunigas Mocius. Jam tarpininkaujant gavome daugybę siuntinių. Nemažai deficitinių vaisų parūpindavo ir vietinė laisvai dirbanti felcerė Liudmila.

Sekmadieniais pjuvenų surinkimo patalpose vykdavo pa-

te Zubavičiūtė. Greitai susi-tuokėme. Jos rūpesčiu gavau teisę prisiregistravoti Lietuvuje. Dirbau vairuotoju, igijau autokranininko specialybę, kartu ruošiausi tapti vargonininku. Mokyti nebuvu sunku, kadangi nebogai mokėjau groti akordeonu, be to, labai padėjo kunigas Antanas Jurgaitis, su kuriuo buvau susipažinęs lageryje. Vargonininku dirbau daugiau nei 40 metų: Šilutėje, Judrėnuose, Ylakiuose, Laukuvoje ir Leckavoje.

Praėjusi rudenį kartu su žmona Onute Mažeikių Šv. Jézaus Širdies bažnyčios šventoriuje pastatėme paminklą Žemaičių krikšto 600 metų ir Šiluvos stebuklo 400 metų jubiliejui.

Aktyviai domiuosi politika, mūsų valstybėje matau daug negerovių ir manau, jog kova dėl Lietuvos Neprikalau-somybės dar nebaigt...

Vytautas Kazimieras
MASELSKIS

Pabaiga.
Pradžia Nr. 9 (1031)

1940 metų birželio 15-ają, brėkstant, Raudonoji armija įsilaūžė į Fredą, Aleksotą, Kauną – okupavo Lietuvą. Po kurio laiko karininkams pakeitė skiriamuosius ženklus į sovietinius antsiuvus. Prasidėjo Lietuvos karo aviacijos likvidavimo procesas. Iki gruodžio karininkus paleido į atsargą „etatų mažinimo“ pretekstu. A. Augustinas pri valėjo dalyvauti aviacijos štabo likvidavimo komisijoje. 1940 metų gruodį A. Augustinas gavo mokytojo darbą

tą bandė keliauti į Vakarus, ši kartą pėšiomis ir be šeimos. Su juo kartu išėjo Juozas Šibaila ir dar vienas asmuo, bet buvo sustabdyti sovietinių partizanų ir sugrąžinti atgal.

Bolševikams sugrįžus, A. Augustinas išvyko dirbti į Vilnių, šeimą laikinai palikęs Ukmergėje. Vilniuje gavo darbą Liaudies ūkio komisariato buhalteriu. 1945 metų vasario 16 dieną NKVD organų buvo areštuotas savo buse Vilniuje, Gedimino gat-

gustinas kalėjo lageryje Krasnojarsko krašte, po 5 metų buvo paliktas tremčiai Dzeržinskio rajono „sovchozo“ gyvulininkystės fermoje darbininku. 1947 metais už ryšį su partizanais Ukmergėje buvo suimta ir 10 metų nuteista žmona Aldona Augustinienė. Vieni liko du nepilnamečiai sūnūs. A. Augustinas skaudžiai išgyveno šeimą ištikusią dramą. Būdamas lageryje ir tremtyje, jis susirašinėjo su žmona ir vaikais, taip pat su seserimi Ona Šibailiene,

kiuosi pradėti ilgą, malonią kelionę. Po mėnesio gal jau būsiu vietoje, iš ten Tau vėl rašysiu. Dėl viso ko gavusi ši mano trumpą laiškelį, mėgink trumpai tuoju man atsakyti, jei galėsi. Jei negalési, tai ir nesielvartauk, pakantrauk, kol gausi mano iš naujos vienos. Trumpą pranešimą parašiau vaikučiams ir Kazytėi. Prašau Tave tik žinoti pačiai tuo tarpu. Šia proga dalinuošiu, netikėtu, seniai lauktu, svajotu, kantrautu įvykiu! Sveikinu Tave savo kilniausio-

Grįždamas į Lietuvą A. Augustinas aplankė Saratovo kariuomenėje tarnaujančių sūnų Jaunių. Netikėtas sutapimas – tą pačią dieną, kai tévas kariniame dalinyje aplankė sūnų, šis buvo skubiai komandiruotas tėsti tarnybą Maskvoje, todėl iš Saratovo iki Maskvos važiavo kartu ir turėjo progą išsipasakoti. Maskvoje sūnus téva „Baltarusijos“ stotyje išlydėjo į Lietuvą. Sugrįžę į Vilnių Adomas apsistoją pas pusserę Kazimierą Girnytę, čia tais pat metais sutiko iš įkalinimo sugrįžusią žmoną, netrukus iš sūnų iš kariuomenės. Jauniausias sūnus Kestutis dirbo žvejybos laivyne ir ilgus mėnesius leido jūrose. Vėliau Augustinus savo nedideliame bute Žvėryne priglaudė Adomo pusbrolių dailininkas Eriks Varnas. Sūnus Jaunius išvažiavo dirbti mokytoju į Ukmergę, 1956 metais istojo į Kauno medicinos institutą. Tuberkulioze serganti Aldona Augustinienė pagaliau gavo vieno kambario butą V. Putnos gatvėje (dabar Apkasų). Adomas išdarbino vaisių ir daržovių konservavimo įmonėje „Gervės“ sandelininko padėjēju.

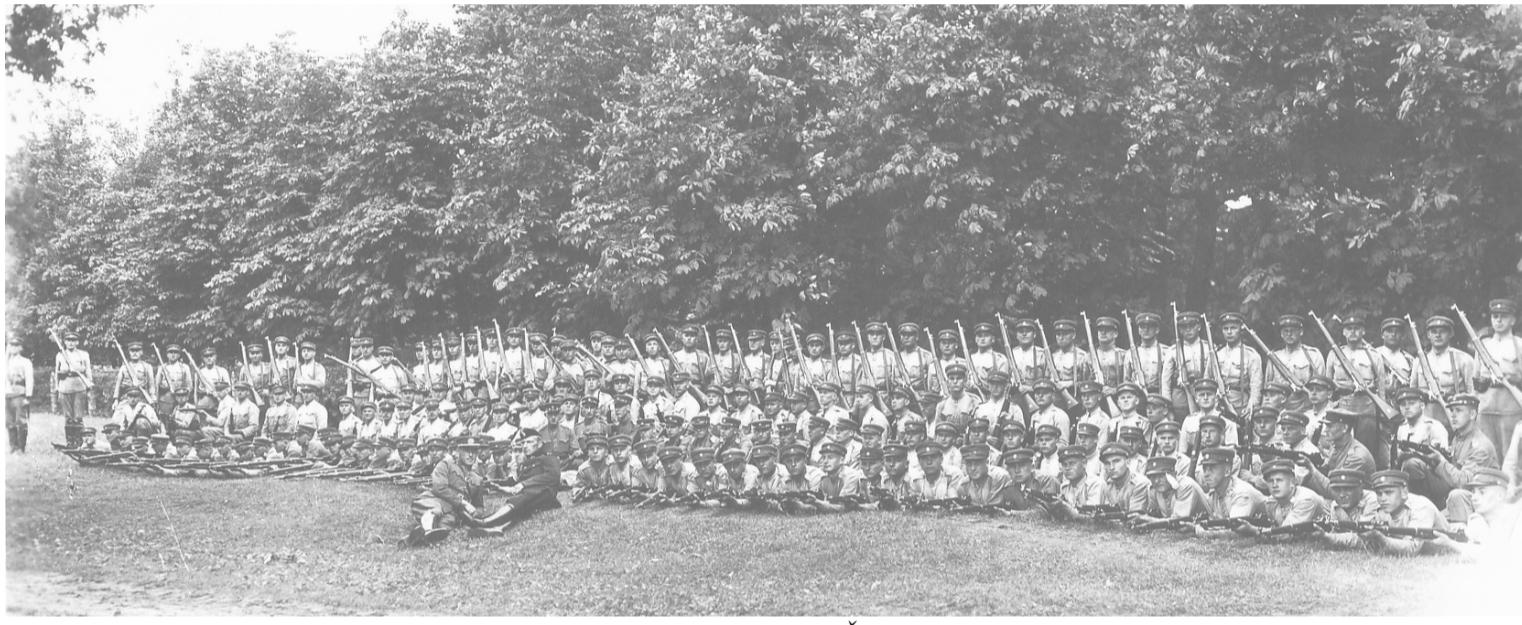
Gyvenimas, rodės, ēmė tekėti lyguma, tačiau išliko sūnaus netekties neviltis, dvasios ir kūno vergovės žaizada. 1967 metais, sunkiai sirgdamas, mirė žmona Aldona. Iš žvejybos laivyno sugrįžo jauniausias sūnus Kestutis. Tévas jam paliko butą Vilniuje, pats išvažiavo gyventi į Panevėžį, arčiau gyvenančios sesers Onos Šibailienės. Ji gyveno su sūnumi Kestutiu ir vaikaite Rita – sugrįžę iš Sibiro.

1978 metais Adomas Augustinas mirė Panevėžio ligoninėje. Sūnūs

tėvą aprengė stebuklingai išsaugotu Lietuvos karo aviacijos karininko švarku, tačiau buvo išspėti. Tada sūnūs po krūtinės atlapu prisegė Trispalvėlę. Adomas Augustinas palaidotas senosiose Panevėžio kapinėse. Vėliau čia kartu atgulė sesuo Šibailienė, sūnus Kestutis. Ir Juozas Šibaila-Diedukas, Merainis atgulė simboliškai, nes jo palaidojimo vieta nežinoma.

Adomo jauniausias sūnus Kestutis mirė 1998 metais. Vidurinysis sūnus Jaunius dirbo gydytoju Seirijuose ir Veisiejuose, dabar gyvena Druskininkuose.

Jaunius Juozas AUGUSTINAS

Adomas Augustinas inspektuoja ryšininkų kuopą Aukštuojuose Šančiuose

Lietuvos karo aviacijos likvidavimo komisija – iš kairės antras A. Augustinas, penktas – Antanas Gustaitis

Tremtyje Sibire

Šiaulių 1-oje valstybinėje amatų mokykloje ir į Šiaulių persikraustė su šeima. Vieno kambario butuką išsinuomojo Tilžės gatvėje prieš Chaimo Frenkelio batų fabriką. Vaikai lankė Juliaus Janonio mokyklą. Mokslo metams pasibaigus, šeima išvyko atostogauti tėviškėn prie Ukmergės. Apie karą sužinojo būdami Želvos valsčiaus, Berzgaičių kaime, žmonos sesers Felicijos ir jos vyro Vaclovo Bačianskų šeimos sodyboje. Frontui nuriedėjus į Rytus, sužinojo, kad butas Šiauliouose sudegė patakius aviacinei bombai – šeima liko, kaip stovi. Buvo nutarta pasilikti Ukmergėje ir čia įsikurti.

Savivaldybė pasiūlė vedėjo darbą Ukmergės spaustuvėje. Vėliau šią spaustuvę A. Augustinas iš okupacijos valdžios nupirko, bet vokiečiams traukiantis ją subombardavo. Vokiečių okupacijos metais A. Augustinas buvo įstojęs į pogrindinę Lietuvos nacionalistų partiją, bet joje išbuvo neilgai ir žymesne veikla nepasireiškė. Sovietinei armijai artejant, A. Augustinas su šeima norėjo pasitraukti į Vakarus, tačiau delsė ir savo plano neįgyvendino. Frontą išgyventi su šeima pasitraukė pas tetą Oną Girnienę į Būžų kaimą prie Ukmergės. Iš čia jis dar kar-

vėje Nr. 31. Apkaltintas tuo, kad 1942 metų kovą–birželį priklausė Lietuvos nacionalistų partijai. Nuteistas 5 metams pataisos darbų lagerio ir po to tremties. Įkalinimą pradėjo Lentvario persiuntimo punkte, dirbo vinių fabrike. 1946 metais tame punkte pasutinį kartą pasimatė su į lagерį Komijoje siunčiamu vyriausiuoju sūnumi Vitoliu. Sūnus tais metais Ukmergėje buvo suimtas ir nuteistas 10 metų už Ukmergės gimnazijoje pogrindinės organizacijos „Ukmergės partizanų štabas“ sukūrimą. 1948 metais sūnus Vitolis žuvo vienoje iš „Pečiorugol“ sachtų. A. Au-

kstinas, stipriausiomis, meiliausiomis, jautriausiomis, patvariausiomis, švenčiausiomis dvasios ir kūniškomis jėgomis! Linkiu Tau sveikatos, sveikatos, sveikatos!!! Laimės, laisvės, troškimų ir vilčių išspildymo!!! Greičiausio artimiausioj ateity! Linkiu greičiausio su Mumis susiglaudimo! Bendro nebeperkiriamo gyvenimo viename mūsų Šeimos šventos branduoly!!! Bučiuoju, bučiuoju, karščiausiai bučiuoju Tave, brangi Mūsų Motinėle, Brangi manovienintelė Aldutė!!!“ (laiško kalba netaisyta). Panaišius emocionalius laiškus Adomas išsiuntė vaikams ir seserai Onai.

Nuo Kazachstano iki Lietuvos: patirtų represijų pėdsakais

(atkelta iš 4 psl.)

Taip pat papildomai suraudau moterų, savo prisimini muose mininčių ALŽIR lageri, kuriame esą kalėjusios. Taigi 14 pavardžių sąrašas plečiasi. Be to, LGGRTC Vardyno skyriaus vedėja pažadėjo patikrinti sukauptą informaciją. Tikiuosi, kad lietuvių sąrašas dar labiau pailgės. Sąrašas atsirado iš Kazachstane veikusios Stalino represijų aukų asociacijos vadovo sudaryto ir knyga išleisto ALŽIR lagerio moterų sąrašo. Ši asociacija jau nebeveikia, jos vadovas miręs, tad tenka remtis jo palikimu. Netikiu, kad ALŽIR kalėjo tiek nedaug lietuvių, todėl prašau būvusių Lietuvos politinių kalinių pagalbos: jei žinote tokį, prašyčiau pranešti tiesiai mums arba LGGRTC, kuris jūsų laiškus perduos mums.

– Kokį įspūdį Jums paliko mūsų Genocido aukų muziejus? Ar Kazachstane dominasi politinių represijų aukomis, jų likimais?

– Kazachijoje ir dabar populiarūs sovietinių represijų tema, apie tai noriai rašo mūsų žiniasklaida, ypač besidominčių represuotos inteligencijos likimais. Mokyklose Kazachstano istoriją besimokantiems aštuntokams yra specialiai skiriama keletas va-

landų supažindinti su sovietinėmis represijomis. Mūsų muziejus taip pat užsiima edukacine veikla, skaito paskaitas moksleiviams. Be pagrindinės ekspozicijos per metus paprastai yra parengiamas 30 parodų, kai kurios vežiojamos po Kazachstano miestus, Rusiją. Mokyklos gali paprasti atvežtijas, jei patys negali atvažiuoti. Rodomi dokumentiniai filmai. Esu muziejininkė, tad iš Vilniaus Genocido aukų muziejaus parsivešiu naujų idėjų, metodų, kaip tvarkyti ekspoziciją, kaip labiau sudominti lankytojus, panaudojant modernias technologijas, kaip labiau įtraukti vaikus per piešinių konkursus, žaidimus. Tai jūsų muziejus organizuoja.

Mūsų šalys turi daug ką bendra: skaudžią istorinę patirtį. Taip pat bendras pastangas išsaugoti anų skaudžių laikų įvykių atminimą. Turime bendrą skausmą ir bendrą atminimą. Grįžusi iš Lietuvos būtinai sėsiu rašyti straipsnio apie tai, ką sužinojau ir pamaciai Vilniuje. Jaučiu didelę pagarbą Lietuvos valstybei, saugančiai atminimą. Kai pas mus lankėsi jūsų Prezidentė, pastebėjo, kad mūsų muziejuje dar néra paminklo lietuviams. Jūsų šalies vadovė liepė ambasadai tuo pasirūpinti ir savo pažadą įvykdė: 2011

metų spalį buvo atidengtas atminimo akmuo.

– 2011 metais Prezidentė D.Grybauskaitė nugabeno ir perdavė Kazachstano prezidentui N.Nazarbajevui LGGRTC saugotus kazacho kareivio (šviesaus, intelligentiško žmogaus, mokytojo), Lietuvoje tarnavusio 1941 metais, dienoraščius. LGGRTC gavo iš prezidento N.Nazarbajevo laišką, kuriame buvo pranešama, kad dienoraščiai pasiekė ne tik istorikus, bet minimo kareivio dar išlikusius artimuosius. Savo ruožtu per šalių vadovų susitikimą Kazachstano prezidentas D. Grybauskaitei perdavė keliausdešimties lietuvių tremtinių bylų kopijas.

Tęsiant šį gražų Lietuvos ir Kazachstano bendradarbiavimą prašytume atsilipti Lietuvos gyventojus, galinčius suteikti žinių apie Akmolinisko lageryje kalėjusias moteris iš Lietuvos. ALŽIR darbuotojai bus dėkingi, jei rašysite el. paštu: sholpik-109@mail.ru, arba Vilmai Juozevičiutei, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistenčijos tyrimo centras, Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius; el. paštu: vilma.j@genocid.lt, tel. (8 5) 275 1266, 8 656 50 034.

Kalbėjos
Ingrida VĖGELYTĖ

Paskutinieji Skirmanto kuopos partizanai

1953 metai. Partizaninis karas jau baigė išskivęti. Per devynerius didvyriškų kovų metus sunaikinti partizanų štabai, žuvę vadai ir eiliniai kovotojai.

Kai kur dar išlikę pavieniai partizanai, supamū didelio agentų ir šnipų tinklo, tėsė beviltišką kovą.

1953 metų vasario 2 dieną Sedos MGB agentas „Aušra“ pranešė savo vadovybei, kad jam Skuodo rajono Vaičaičių kaimo gyventoja Eugenija Jurkaitė sakė, jog pas Pašilės kaimo gyventoja Stefą Tautvydiene, gimusią 1900 metais, slapstosi partizanas Švirkštė. Jai apie tai sakesė partizanas Stanyš.

Mažeikiuose gyvenantis Vacys Bičkus prisimena 60 metų senumo įvykius, kad jau kitą rytą jis, dešimtmetis vaka, pamatė per laukus slenkantią keliausdešimties baltai apsirengusiu stribu vorą. Netrukus prie netoli eseancijos Tautvydiénės sodybos prasidėjo smarkus šaudymas

ir sprogimai. Berniukas, norėdamas geriau matyti, kas vyksta, išsilipo į obelį, o kulkos šviliptė šviliptė pro šalį... Teta, pas kurią Vacys buvo atvažiavęs, išpuolė iš trobos ir grėbliu iškrapštė vaiką iš obelės.

Mūsės tėsėsi. Po pietų į pagalbą stribams atvažiavo pastiprinimas – sunkvežimis, pilnas garnizono kareivių. Partizanams nepasiduodant, uždegtas gyvenamasis namas. Kautynėms pasibaigus, rasti du žuvę partizanai. Sudėjė žuvusiuosius į vežimą, ant kūnų pasisodinę peršauta koja sodybos šeimininkę Tautvydię, baudėjai paliko bai-giančią degti sodybą.

Sedos MGB viršininkas kapitonas Augucevič tuo siuntė Vilniun specialų pranešimą, pasigirdamas, kad nukauti du Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Skirmanto kuopos partizanai: būrio vadė Vacys Stoškus-Artėjelis, gimęs 1920 metais Remezių kaime (jis žuvo netoli pirties kieme, prie jo buvo rastas vo-

kiškas automatas, pistoletas TT, granata, taip pat rastas ir diržas, priklausęs žuvusiajam Sedos milicijos leitenantui Hriščianovičiui); iš sudegusio namo ištrauktas eilinis Kazys Švirkštės, gimęs 1913 metais Gailaičių kaime (buvo ginkluotas vokišku automatu, taip pat turėjo pistoletą „Pistol“ 1937 m. laidos, vieną granatą ir dokumentus Prano Mončiaus vardu).

Apie savus – kariuomenės ir MGB nuostolius – kapitanas Augucevič tepranešė, kad mūšio metu sužeistas stribas Stasys Jonaitis, kandidatas į Komunistų partiją, gimęs 1926 metais, nuo sužeidimų mirė, o Sedos MGB specialusis įgaliotinis, leitenantas Ažar gydomas Mažeikių ligoninėje. Tačiau žmonės kalbėjo, kad kareivį palaikė buvo daugiau.

Manoma, kad žuvusiu partizanų kūnai užkasti prie Sedos–Barstyčių kelio Vaškenės eglynėlyje.

Albertas RUGINIS

ILSEKITES RAMYBEJE

Janina Golekaitė-Kašubienė

1926–2013

Gimė Kaune, Lietuvos karininko šeimoje. Mokėsi Kauno medicinos institute. Studentė, slaugydama stribų persekiojamą partizaną, sugebėjo organizuoti jo padėgimą. Karo lauko sąlygomis toliau globojo ir gydė Laisvės kovotojus. Buvo išduota, suimta, īkalinta Intos lageryje. Ten sutiko buvusį pogrindininką Matą Kašubą, su kuriuo vėliau sukurė šeimą. Grįžė iš Sibiro, po ilgų kelionių apsigyveno Kėdainiuose. Užaugino sūnų. Janina buvo Lietuvos laisvės kovų dalyvė, aktyvi sąjūdėtė, LPKTS Kėdainių filialo ir TS-LKD Kėdainių skyriaus narė.

Palaidota Kėdainių Kauno g. kapinėse.

LPKTS Kėdainių filialas

Vincentė Juknelytė-Kripaitienė

1928–2013

Gimė Suvalkijoje, nedideliame Žaidagalos kaime, ūkininkų šeimoje, auginusioje dvi dukteris ir du sūnūs. Vincentė, baigusi mokslus, atvyko į Klaipėdos rajoną ir dirbo keliose mokyklose. Sukūrė šeimą, gimė du vaikai. Prasidėjus Atgimimui, aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Buvo LPKTS Klaipėdos rajono filialo narė. Rūpinosi žuvusio brolio partizano Petro Juknelio-Deimanto atminimo įamžinimu. 2011 m. jos pastangomis buvo išleista knyga „Kovotojas iš Žaidoglos“. Vincentė dosniai remdavo rašančiuosius ar kuriančiuosius rezistencijos, tremties temomis.

Palaidota Laugalių kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Klaipėdos rajono filialas,
Laisvės kovų ir tremties istorijos muziejus

Jurgis Statkevičius

1928–2013

Gimė Panevėžio r. Papiškių k. ūkininkų šeimoje, auginusioje tris dukteris ir du sūnūs. Mokėsi Eriškių pradinėje mokykloje, Ramygalos gimnazijoje. Iki tremties dirbo sąskaitininku Eriškių kolūkyje. 1951 m. su tėvais, seserimis ir broliu buvo ištremtas į Tomskos sr. Teguldetor. Taigos k. Dirbo miško ruošos darbininku. 1954 m. sukurė šeimą su tremtiniu Saule Žilaityte, su laukė dukters ir sūnaus. Dar vienas sūnus gimė Lietuvoje, į kurį Jurgio šeima grįžo 1957 m. Apigyveno Jurbarko r. Lapgirių tarybiname ūkyje. Jame Jurgis dirbo ūkvedžiu, vėliau buhalteriu ekonomistu. 1988 m. išejęs į pensiją bitininkavo, džiaugėsi septyniais vaikaičiais ir penkiais provaikaičiais.

Palaidotas Vadžgirio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnūs ir dukterį su šeimomis.

LPKTS Jurbarko filialas

Antanas Gelažius

1928–2013

Gimė Prienų r. Pakuonio valsč. Kébliškių k. ūkininkų šeimoje. Šeima partizanams teikė moralinę ir materialinę paramą. 1948 m. du broliai su mama buvo ištremti, likusieji šeimos nariai slapstėsi. Antaną besimokantį Kauno gimnazijoje suėmė tais pačiais metais. Krasnojarske susitiko savo šeimos narius. Buvo ištremtas į Irkutsko sr. Sibiro Usoljė. Antanas dirbo įvairius darbus, tarp jų ir vairuotoju. Sukūrė šeimą su likimo drauge Halina. Į Lietuvą grįžo 1958 m., apigyveno Tauragėje. Dirbo autotransporto įmonėje. Užaugino dukterį.

Palaidotas Tauragės Dunokų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukterį su šeima bei artimuosius.

LPKTS Tauragės filialas

Polikarpas Brazauskas

1935–2013

Gimė Šilalės r. Šiaudalių k. 1948 m. šeimą – tėvas ir vienuolika vaikų – buvo ruošiamasi ištremti. Pagėgių geležinkelio stotyje, belaukiant formuojamą traukinio sąstato, šeimai pavyko pabėgti. 1961 m. Polikarpas sukurė šeimą, užaugino dvi dukteris. Tauragėje dirbo vairuotoju.

Palaidotas Tauragės Papušynio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Tauragės filialas

Zenonas Gailiušis

1924–2013

Gimė Troškūnų valsč. Beržinės k. ūkininkų šeimoje. 1944 m. su Panevėžio gimnazijos abiturientais įstoją į Vietinę rinktinę ir mokėsi Marijampolės karo mokykloje. Vėliau įsitraukė į Troškūnų partizanų būri. Įstoją į Vilniaus pedagoginių institutą. 1948 m. kartu su studente Irena Petrulyte buvo ištremtas į Krasnojarsko kraštą, ten sukūrė šeimą. Buvo ketvirtakursis medicinos studentas tremtyje pradėjo dirbtį felceriu. 1958 m., pasirinkęs chirurgo specializaciją, baigė medicinos studijas Krasnojarsko medicinos institute. 1959 m. grįžo į Lietuvą.

Nuo 1963 m. apsigyveno Panevėžyje. Buvo aukštostas klases chirurgas proktologas. 1997 m. jam suteiktas labiausiai nusipeinlusio panevėžiečio medicinos srityje vardas. 1999 m. – Kario savanorio statusas. Apdovanojas LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“, Lietuvos vietinės rinktinės Garbės Kryžiumi, Sausio 13-osios medaliu ir daugeliu kitų apdovanojimų bei padėkos raštų. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Buvo ilgametis Lietuvos vietinės rinktinės Panevėžio skyriaus vadas.

Palaidotas Panevėžio kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiamas dukteris su šeimomis, giminėmis ir artimuosius.

Pro memoria

dukteris su šeimomis, giminėmis ir artimuosius.

Buvę Krasnojarsko krašto Partizansko rajono tremtiniai, Lietuvos laisvės armijos karių rėmėjų sąjunga, LPKTS Panevėžio filialas

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE**Antanas Lubis**

1918–2013

Gimė Kretingoje, darbininkų šeimoje. Anksti neteko tėvo. Baigė Kretingos gimnazijos penkias klasės, vėliau įgijo finansininko specialybę. Vokiečių okupacijos metais dirbo Kauno apskrities finansų skyriuje. Antrosios sovietų okupacijos metais tėsė finansininko darbą. Buvo atsakingas už finansų reikalus Panemunės ir Pakuonio valsčiuose. Vedė Ireną Agotą Pokštaitę. 1945 m. įsitraukė į pogrindžio veiklą. Padėjo partizanams spaudinti, platinti atsišaukimus. 1945 m. organizacija susekta. A. Lubis areštuotas. Tardomas kaltės nepripažino, buvo įkalintas Komijos Abezės lageryje. 1946 m. nuteistas 6 m. ir išvežtas į Pečioros lagerį. Taip pačiais metais byla buvo peržiūrėta ir A. Lubis grąžintas į Kauną. Pavyko įsidarbinti buhalteriu „Apvijos“, vėliau „Drobės“ imonėse. Dirbo „Drobės“ skaičiavimo mašinų biuro vadovu. Užaugino dvi dukteris. 1988 m. kultūros fondui „Aukuras“ paaukojo lėšų Vytauto Didžiojo paminklo atstatymui.

Nastazija Kairiūkštytė

Aleksas Šatkus

1921–2013

Gimė Gulbių k. Laukuvos valsč. Tauragės aps. ūkininkų šeimoje. 1951 m. ištremtas į Irkutsko sr. Alekso r. Kalinino kolūki. Į Lietuvą grįžo 1957 m., dirbo melioracijoje.

Palaidotas naujosiose Laukuvos parapijos kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiamas žmoną Anicetą, sūnų Antaną, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Šilalės filialas

Vincė Krištanavičiūtė-Valonienė

1922–2012

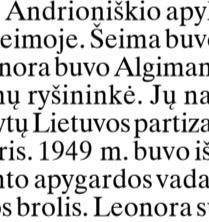
Gimė Padvarinkų k. Truskavos sen. Panevėžio aps. ūkininkų šeimoje, auginusioje sūnų ir tris dukteris. Rezistencijos laikotarpiu globojo partizanus. Vincė buvo Vyčio būrio ryšininkė, slapyvardžiu Dédina. 1948 m. suimta, nuteista, kalėjo Džezkazgano, Kengyro lageriuose septynerius metus. Grįžusiukūrė šeimą. Buvo aktyvi LPKTS Kėdainių filialo narė. Jos iniciatyva Truskavos bažnyčios šventoriuje pastatytas paminklas Laisvės kovų dalyviams.

Palaidota Truskavos kapinėse.

LPKTS Kėdainių filialas

Leonora Jovaišaitė

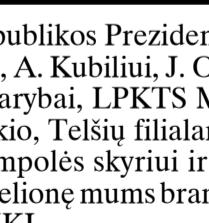
1924–2013

Gimė Butkiškių k. Andrioniškio apyl. Anykščių r. ūkininkų šeimoje. Šeima buvo partizanų rėmėja. Leonora buvo Algimanto apygardos partizanų ryšininkė. Jų namuose buvo Šiaurės Ryti Lietuvos partizanų srities štabo bunkeris. 1949 m. buvo išduotas. Žuvo Algimanto apygardos vadasis Sarūnas Slučka, jo žmona Neringa, Leonoros brolis. Leonora su seserimi buvo areštuotos ir išvežtos į Kauno NKVD. Leonorą tardė žiaurumu pagarsėjęs tardytojas Duanskis. Po sunkių ir ilgų tardymų kalėjo Intos, vėliau Kazachstano Karagandos lageriuose. 1956 m. grįžo į Lietuvą, Andrioniškyje gyveno kartu su seserimi. Palaidota Panevėžio r. Miežiškių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiamas seserį Bronę, dukterę Aldoną su šeima, giminėmis ir artimuosius.

LPKTS Anykščių filialas

Nuoširdžiai dėkojame Lietuvos Respublikos Prezidentei D. Grybauskaitei, prof. V. Landsbergiui, A. Kubiliui, J. Olekui, A. Vidžiūnui, LPKTS valdybai ir tarybai, LPKTS Marijampolės filialui, LPKTS Biržų, Joniškio, Telšių filialams, LPKS Kauno skyriui, TS-LKD Marijampolės skyriui ir vienems padėjusiems palydėti į paskutinę kelionę mums brangū tėvelį, vyra, senelį Vytautą Pijų RAIBIKĮ.

Artimieji

Skelbimai**Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos renginiai Kaune**

Kovo 11 d. (pirmadienį):
10 val. šv. Mišios Kauno arkikatedroje bazilikoje (Vilniaus g. 1),

10 val. šv. Mišios Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igluose) bažnyčioje (Nepriklausomybės a.14A),

11 val. Kauno moksleivių bei visuomeninių organizacijų eisena nuo Kauno arkikatedros bazilikos į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodeli. Eiseną ves Kauno pučiamųjų instrumentų orkestras „Ažuolynas”.

11.30 val. varpų muzikos koncertas „Laisvės varpo pašaukti“ Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

12 val. iškilmingas minėjimas, Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos pakėlimo ceremonija, gėlių padėjimas prie paminklų Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

12.30 val. Kauno moksleivių

vijos akcija „23 priesakai Laisvei“ ir šventinis koncertas Vienybės aikštėje. Dalyvaus Egidijus Sipavičius, Kristina Siurbytė, Liudas Mikalauskas, grupės „Kvinta“ ir „Rondo“.

14 val. šventinis koncertas Kauno įgulos karininkų ramovėje (A. Mickevičiaus g. 19). Dalyvaus Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų mišrūs chorai: „Ainiai“ (Utena), „Atminties gaida“ (Klaipėda), A. Stulginskio mokyklos daugiafunkcinio centro mišrus choras „Gimtinė“.

15 val. chorinės muzikos koncertas „Laisvės varpas“ Kauno kultūros centre „Taučios namai“ (Vytauto pr. 79). Dalyvaus „Ainiai“, „Gintaras“, „Gauda“, „Perkūnas“.

16 val. Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos nuleidimo ceremonija Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

12.30 val. Kauno moksleivių

Balandžio 6–7 d. (šeštadienį–sekmadienį) Jaunieji Lietuvos patriotai rengia orientacinių pėsčiųjų žygį „Vyčio apygardos partizanų takais“.

Pradžia balandžio 6 d.
9.30 val. Panevėžio r. Vadoklių vidurinėje mokykloje (Žaliasių g. 7). Bus du žygio etapai: dieninis – 25/40 km ir naktinis – 20/40 km. Kiekvienas žygio dalyvis, orientuodamas su žemėlapiu (1:50000) įveiks pasirinktą žygio etapą(-us) bei atstumą(-us).

Žygje gali dalyvauti visi norintieji. Asmenys iki 16 metų gali dalyvauti tik su lydinčiuoju asmeniu. Nepilnamečiai privalo turėti tėvų sutikimą. Nakvynė numatoma Vadoklių vidurinės mokyklos teritorijoje. Turėti stovyklavimo inventorių, komandoms turėti šviesą atspindinčias lie menes.

Išankstinė dalyvių registracija iki balandžio 3 d. el. paštu: patriotai@yahoo.com arba <http://www.facebook.com/Jaunieji.Lietuvos.Patriotai>.

Užjaučiame

Dėl politinio kalinio **Juozo RADŽVILO** mirties nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.
Lietuvos politinių kalinių sąjunga

Kovo 16 d. (šeštadienį):
11 val. Kaišiadorių savivaldybės salėje įvyks LLKS atkurtos Didžiosios Kovos apygarados visuotinis susirinkimas.

Prašome dalyvauti visus DKA karius savanorius ir Laisvės kovų dalyvius. Negaliintieji dalyvauti praneškite tel. (8 346) 51 580.

Kaune, Jurgio Dobkevičiaus vidurinėje mokykloje (V. Čepinskio g. 7) kiekvieną penktadienį 14 val. veikia Jūrų skautų būrelis. Vadovas Algirdas Sinkevičius kviečia visus, besidominčius skautų veikla, tel. 8 646 33422.

Informuojame

Knygų tremties ir rezistencijos tematika galite įsigyti LPKTS būstinių knygynelyje, Kaune, Laisvės al. 39.

Starto mokesčis apmokamas pavedimu į VŠĮ „Patriotai“ saskaitą **LT38 7300 0101 2624 9043** (Swedbank), nurodant mokėjimo paskirtį: „Pėsčiųjų žygio dalyvio mokesčis“, iki balandžio 3 d. – 15 litų, mokant vietoje – 25 litai (neatvykus į žygį pinigai nebus grąžinami).

Smulkesnė informacija tel. 8 600 88 112, el. paštu patriotai@yahoo.com arba <http://www.facebook.com/Jaunieji.Lietuvos.Patriotai>.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis interneite: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė,

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekėjų atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

Kaina 2 Lt

SPAUDOS,

RADIO IR

TELEVIZIJOS

RĒMIMO

FONDAS

Tiražas 2740. Užs. Nr.

LRT

Pirmadienis, kovo 11 d.

6.00 Cirko festivalis "Circo Massimo" (k.).
6.45 Gustavo enciklopedija (k.). 7.15 „Brolių Grimų pasakos. Henzelis ir Grėtelė“ (k.).
8.30 Lietuvos tūkstantmečio datos. 10.00 Iškilmingas LR Seimo minėjimas. 11.30 „Lietuva. Statusas – neprisklausoma“. 2010.
Dok.f. 12.00 Triju Baltijos valstybių vėliavų pakėlimo ceremonija. 12.30 Šv. Mišios Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. 13.30 „Misija Sibiras-12. Chakasija“. 2012. Dok.f. 14.30 Koncertuoja S.Povilaitis ir "Žuvėdra". 17.00 Mūsų laisvės metai. 18.15 Šiandien. 18.30 „Dovydas prieš Galijotą. Lietuvos Katalikų bažnyčios kronika - kova už tiesos žodžių ir laisvę tada, kai tauta buvo paversta“. 2013. Dok.f. 19.40 Nacionalinė paiešku tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 20.50 Ižvalgos. 21.50 „Dievų miškas“. 2005. Vaid.f. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 0.15 „Neokupuotas“ Dok.f.

Antradienis, kovo 12 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Labadiena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“ Ser. 16.00 „Kobra 11“ Ser. 17.00 „Senis“ Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“ Ser. 19.40 Nacionalinė paiešku tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Emigrantai. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Pinigų kartai. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Trečiadienis, kovo 13 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Labadiena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“ Ser. 16.00 „Kobra 11“ Ser. 17.00 „Senis“ Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“ Ser. 19.40 Stilius. Namai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Teisėžinoti. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Ugnies tramdytojai. 22.45 Pergalės kaina. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Ketvirtadienis, kovo 14 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Labadiena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“ Ser. 16.00 „Kobra 11“ Ser. 17.00 „Senis“ Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“ Ser. 19.40 Vieša paslaptis. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Tautos aikštė. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Penktadienis, kovo 15 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Labadiena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“ Ser. 16.00 „Kobra 11“ Ser. 17.00 „Senis“ Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Lietuvos tūkstantmečio vairai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Duokim garo! Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.15 „Nešantys žinių 2. Baidykė“. S. Siaubo trileris. 2009. JAV. 1.05 „Senis“ (k.).

Šeštadienis, kovo 16 d.

6.00 Šventadienio mintys (k.). 6.30 Stilius. Namai (k.). 7.15 Nacionalinė paiešku tarnyba (k.). 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė. 11.00 Durys atsidaro. 11.30 Septynios Kauno dienos. 12.00 „Ekologiškiausiai pasaulio namai“. Dok. 12.30 „Visatos stebuklai. Pasintiniai“. Dok. 13.30 Pasaulio panorama. 14.00 Futbolas. „Žalgiris“ - „Šiauliai“. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Frosto prisiliettimas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 „Auksinis balsas“. 23.00 „Ekstraktas“. Komedija. 2009. JAV.

Sekmadienis, kovo 17 d.

6.00 Emigrantai (k.). 7.00 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė (k.). 8.00 Girių horizontai. 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Brolių Grimų pasakos. Skiautinė“. Ser. 11.45 Cirko festivalis „Circo Massimo“. 12.30 „Žmonių planeta. Arktis. Gyvenimas speige“. Dok. 13.30 „Šerloko Holmso sugrįžimas“. Ser. 15.30 Šventadienio mintys. 16.00 Žinios. 16.10 Popietė su A.Čekuoliu. 16.45 Lyderiai. 17.45 Keliai Mašinos. Žmonės. 18.15 Mokslo ekspresas. 18.30 Stilius. Gyvenimas. 19.30 Bėdų turgus. 20.30 Panorama. 20.45 Europos balsas. 20.50 Savaitė. 21.15 „Pražūtingas Ménulis“. Fant. nuot.f. 2008. Kanada, Vokietija, JAV. 0.40 „Auksinis balsas“ (k.).

Televizijos programa

kovo 11–17 d.

TV3

Pirmadienis

6.35 Telepardo duotuvė. 6.50 Animacija. 7.20 „Deinis-grėsmė visuomenei. Nuotykiai laive“. Anim.f. 8.55 „Beždžionėlė ekstremalė“. Kanada, 2003. Komedia. 10.40 „Asteriksas olimpinėse žaidynėse“. Prancūzija, 2008. Nuot. komedija. 13.00 „Džiunglių karalius 2“. JAV, Australija, 2003. Komedija šeimai. 14.45 „Lobių sala“. D.Britanija, Airija, 2012. Nuot.f. 18.30 Lietuvos garbė 2013. Apdomojimai. 18.45 Žinios. 19.00 Lietuvos garbė 2013 tėsinys. 21.30 „Kovotojas“. JAV, 2010. Drama. 23.50 „Išdavikas“. JAV, 2008. Krim. drama. 1.55 „Biuras“. Ser. 2.45 „Vilfredas“. Ser.

Antradienis

7.15 Telepardo duotuvė. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 „Gyvenimo kryžkelės“. Ser. 12.00 Motina ir sūnus“. Ser. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Animacija. 18.10 Be komentarių. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Prieš srovę. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tėynė“. Ser. 23.00 „CSI Majamis“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.00 „Firma“. Ser. 1.50 „Biuras“. Ser. 2.45 „Vilfredas“. Ser.

Trečiadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 „Gyvenimo kryžkelės“. Ser. 12.00 Prieš srovę. 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Animacija. 18.10 Be komentarių. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 „Motina ir sūnus“. Ser. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI Majamis“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.00 „Firma“. Ser. 1.50 „Biuras“. Ser. 2.45 „Vilfredas“. Ser.

Ketvirtadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 „Gyvenimo kryžkelės“. Ser. 12.00 Mano TV3. Jau 20 metų! 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Animacija. 18.10 Be komentarių. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Mano TV3. Jau 20 metų! 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Dingės be žinios“. Ser. 23.00 „Ieškotojas“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.00 „Firma“. Ser. 1.50 „Biuras“. Ser. 2.45 „Vilfredas“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 „Gyvenimo kryžkelės“. Ser. 12.00 Mano TV3. Jau 20 metų! 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Animacija. 18.10 Be komentarių. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamiršk mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Mano TV3. Jau 20 metų! 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Dingės be žinios“. Ser. 23.00 „Ieškotojas“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.00 „Firma“. Ser. 1.50 „Biuras“. Ser. 2.45 „Vilfredas“. Ser.

Šeštadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 9.00 Chorus. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Chorų karai. 14.00 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Animacija. 18.10 Be komentarių. 18.45 Žinios. 19.20 „Madagaskaras“. Anim.f. 21.00 „Paskutinės atostogos“. JAV, 2006. Nuot. komedija. 23.20 „Kelionė po Europą“. JAV, Čekija, 2004. Komedija. 1.10 „Atkeliauvių iš anapus“. JAV, 2011. Moksl. fant.f.

Šeštadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 9.00 Chorus. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Chorų karai. 14.00 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Animacija. 18.10 Be komentarių. 18.45 Žinios. 19.20 „Madagaskaras“. Anim.f. 21.00 „Paskutinės atostogos“. JAV, 2006. Nuot. komedija. 23.20 „Kelionė po Europą“. JAV, Čekija, 2004. Komedija. 1.10 „Atkeliauvių iš anapus“. JAV, 2011. Moksl. fant.f. 16.30 „Svotai“. Ser. 17.30 „Visos upės teka“. Ser. 18.35 Eurojackpot. 18.45 Žinios. 19.00 Paslapčių namai. 21.00 „Kietas riešutėlis 4.0“. JAV, D.Britanija, 2007. Veiksmof. 23.40 „Pinigaidvym“. JAV, 2005. Kom. drama. 1.55 „Prabuskl“. JAV, 2009. Drama.

Sekmadienis

6.45 Telepardo duotuvė. 7.00 Animacija. 9.00 Sveikas žmogus. 10.00 Laikas keistis. 10.30 Sportuok su mumi. 11.00 „Špaštai tėvams“. JAV, 1998. Komedia. 13.40 „Tik draugai“. JAV, Vokietija, 2005. Rom. komedija. 15.35 „Ieškotojas“. Ser. 16.40 „Svotai“. Ser. 17.40 „Motina ir sūnus“. Ser. 18.10 Mano TV3. Jau 20 metų! 18.45 Žinios. 19.00 Savaitės komentarai. 19.30 Chorų karai. 22.30 „Teksaso mirties laukai“. JAV, 2011. Krim. drama. 0.35 „Kietas riešutėlis 4.0“. JAV, D.Britanija, 2007. Veiksmo f.

Televisijos programa

kovo 11–17 d.

LNK

Pirmadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Kelionė į Vakarus. Laimingojo Luko nuotykiai“. Anim.f. 9.20 „Skūbis-Dūl Goblinų karalius“. Anim.f. 10.45 „Snipūvaikučiai 3. Žaidimo pabaiga“. 2003. Nuot.f. JAV. 12.20 „Dédé Bakas“. 1989. Komedija. JAV. 14.25 „Žiūrėkit, kas vėl kalba“. 1990. Komedia. JAV. 16.05 „Legenda apie Zoro“. 2005. Nuot.f. JAV. 18.45 Žinios. 19.00 Muzykinė metų dvikova. Šokėjai prieš dainininkus. 21.00 „10000 metų pries Kristū“. 2008. Nuot.f. JAV, P.Afrika. 23.05 „Pinigų traukinys“. 1995. Veiksmo komedija. JAV. 1.15 „4400“. Ser.

Antradienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.55 „Dédé Bakas“ (k.). 11.05 „Policeių akademija 7. Misija Maskvoje“ (k.). 12.55 „iKarli“. Ser. 13.25 Animacija. 13.55 „Nerami taryba“. Ser. 15.00 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 16.00 Bük mano meile! 17.00 Labas vakaras, Lietuva. 17.45 24 valandos. 18.45 Žinios. 19.30 KK2. 20.15 Pasaulis X. 21.30 Dviračio šou. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva. 22.35 „Suviolioti nepažįstamajai“. 2007. Krim. trileris. JAV. 0.50 „Istatymas ir tvarka“. Ser. 1.45 „4400“. Ser.

Trečiadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos (k.). 9.45 Bük mano meile! (k.). 10.40 „Kriminalistai“ (k.). 11.45 Pasaulis X (k.). 12.55 „iKarli“. Ser. 13.25 Animacija. 13.55 „Nerami taryba“. Ser. 15.00 „Volkeris, Teksono reindžeris“. Ser. 16.00 Bük mano meile! 17.00 Labas vakaras, Lietuva. 17.45 24 valandos. 18.45 Žinios. 19.30 KK2. 20.15 Diagnozė. valdžia. 21.30 Dviračio šou. 22.00 Žinios. 22.25 Kriminalinė Lietuva. 22.35 „Suviolioti nepažįstamajai“. 2007. Krim. trileris. JAV. 0.50 „Istatymas ir tvarka“. Ser. 1.45 „4400“. Ser.

Ketvirtadienis

6.20 Animacija. 7.50 „Volkeris, Teksono reindžeris“ (k.). 8.50 24 valandos (k.). 9.45 KK2 Penktadienis (k.). 11.20 Plikis ir ponai (k.). 12.55 „iKarli“. Ser. 13.25 Animacija. 13.55 „Nerami taryba“. Ser. 15.00 „Volkeris, Teksono re